

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

О. В. Зайцев

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Підручник

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету*

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК 336.2.02
З 17

Копіювання, сканування, запис на електронні носії і тому подібне будь-якої частини підручника без дозволу видавництва заборонено.

Рецензенти:

Т.А. Васильєва — доктор економічних наук, професор, в. о. обов'язки директора навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту ім. Олега Балацького Сумського державного університета;

М.О. Джаман — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії і прикладної економіки Полтавського університету економіки і торгівлі, академік АЕН України;

А.В. Чупіс — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Сумського національного аграрного університету

Рекомендовано до видання вченою радою Сумського державного університету як підручник

Зайцев О. В.

З 17 Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. — 308 с.

ISBN 978-617-7320-51-6

У підручнику розкриті теоретичні та практичні питання організації та ведення податкового управління і контролю. Матеріал надано відповідно чинного податкового законодавства України.

Після кожної теми додаються запитання для самоконтролю і тести.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання як структурований матеріал, який може застосовуватися при засвоєнні лекційного матеріалу, виконанні практичних та самостійних робіт, виконанні курсових та випускних кваліфікаційних робіт спеціаліста, магістра, тощо.

УДК 336.2.02

ISBN 978-617-7320-51-6

© Зайцев О. В., 2016

© Видавництво Ліра-К, 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1.1. Органи контролю та органи стягнення	5
1.2. Листування з платником податків	6
1.3. Умови повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань.....	7
1.4. Вимоги до підтвердження даних у податковій звітності	8
1.5. Податкова адреса.....	11
<i>ВИСНОВКИ</i>	11
<i>Запитання для самоконтролю</i>	12
<i>Тестові завдання для теми № 1</i>	13
Тема 2. ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ	17
2.1. Податкова декларація (розрахунок).....	17
2.2. Особи, які несуть відповідальність за складення податкової звітності	19
2.3. Складення податкової декларації	19
2.4. Подання податкової декларації до органів контролю.....	21
2.5. Внесення змін до податкової звітності	26
2.6. Подання відомостей про суми виплачених доходів платникам податків — фізичним особам.....	27
<i>ВИСНОВКИ</i>	27
<i>Запитання для самоконтролю</i>	29
<i>Тестові завдання для теми № 2</i>	29
Тема 3. ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ	38
3.1. Податкова консультація	38
3.2. Наслідки застосування податкових консультацій	40
3.3. Практика одержання податкових консультацій.....	41
<i>ВИСНОВКИ</i>	43
<i>Запитання для самоконтролю</i>	43
<i>Тестові завдання для теми № 3</i>	44

Тема 4. ВИЗНАЧЕННЯ СУМИ ПОДАТКОВИХ ТА / АБО ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ, ПОРЯДОК ЇХ СПЛАТИ ТА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ОРГАНІВ КОНТРОЛЮ

4.1. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань.....	48
4.2. Скасування рішень органів контролю.....	50
4.3. Оскарження рішень органів контролю.....	51
4.4. Терміни сплати податкового зобов'язання	54
4.5. Податкове повідомлення-рішення	59
4.6. Податкова вимога	62
4.7. Відкликання податкового повідомлення-рішення і податкової вимоги	63
<i>ВИСНОВКИ</i>	64
<i>Запитання для самоконтролю</i>	65
<i>Тестові завдання для теми № 4</i>	66

Тема 5. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.1. Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення	73
5.2. Способи здійснення податкового контролю	76
<i>ВИСНОВКИ</i>	78
<i>Запитання для самоконтролю</i>	79
<i>Тестові завдання для теми № 5</i>	79

Тема 6. ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ.....

6.1. Загальні положення щодо обліку платників податків.....	83
6.2. Взяття на облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб.....	87
6.3. Облік самозайнятих осіб	90
6.4. Внесення змін до облікових даних платників податків, крім фізичних осіб, які не зареєстровані підприємцями та не провадять незалежну професійну діяльність.....	93
6.5. Підстави та порядок зняття з обліку у органах контролю юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб.....	94
6.6. Інформація, що подається для обліку платників податків органами державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та іншими органами	95
6.7. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах	96

6.8. Державний реєстр фізичних осіб — платників податків	97
<i>ВИСНОВКИ</i>	104
<i>Запитання для самоконтролю</i>	108
<i>Тестові завдання для теми № 6</i>	109

Тема 7. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ КОНТРОЛЮ	115
7.1. Збір податкової інформації.....	115
7.2. Одержання податкової інформації органами контролю	117
7.3. Обробка та використання податкової інформації	120
<i>ВИСНОВКИ</i>	120
<i>Запитання для самоконтролю</i>	121
<i>Тестові завдання для теми № 7</i>	121

Тема 8. ПЕРЕВІРКИ, ЇХ ВИДИ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ	126
8.1. Види перевірок.....	126
8.2. Порядок проведення камеральної перевірки.....	128
8.3. Порядок проведення документальних планових перевірок	129
8.4. Порядок проведення документальних позапланових перевірок	130
8.5. Особливості проведення документальної невиїзної перевірки	133
8.6. Порядок проведення фактичної перевірки.....	134
8.7. Умови та порядок допуску посадових осіб органів контролю до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок	136
8.8. Терміни проведення виїзних перевірок	137
8.9. Матеріали, які є підставами для висновків під час проведення перевірок.....	139
8.10. Проведення експертизи під час здійснення податкового контролю органами контролю	139
8.11. Надання платниками податків документів	140
8.12. Оформлення результатів перевірок	143
<i>ВИСНОВКИ</i>	148
<i>Запитання для самоконтролю</i>	151
<i>Тестові завдання для теми № 8</i>	152

Тема 9. ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ	166
9.1. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків	166
9.2. Зміст податкової застави	169
9.3. Виникнення права податкової застави.....	170

9.4. Податковий керуючий.....	172
9.5. Узгодження операцій із заставленим майном	173
9.6. Припинення податкової застави	174
9.7. Адміністративний арешт майна.....	175
9.8. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.....	179
9.9. Погашення податкового боргу державних підприємств, які не підлягають приватизації, та комунальних підприємств	183
9.10. Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкрутством.....	185
9.11. Порядок погашення грошових зобов'язань або податкового боргу у разі реорганізації платника податків, або передачі цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства в оренду чи концесію.....	187
9.12. Порядок виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (зокрема фізичної особи — підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність) у разі її смерті або визнання безвісно відсутньою чи недієздатною, а також малолітньої / неповнолітньої особи.....	190
9.13. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків	192
9.14. Списання безнадійного податкового боргу	194
9.15. Терміни давності та їх застосування	195
9.16. Порядок ведення обліку податкового боргу в органах ДФС України	197
<i>ВИСНОВКИ</i>	199
<i>Запитання для самоконтролю</i>	203
<i>Тестові завдання для теми № 9</i>	204

Тема 10. ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ТА ПОГАСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ЗА ЗАПИТАМИ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ..... 224

10.1. Порядок застосування міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування стосовно повного або часткового звільнення від оподаткування доходів нерезидентів із джерелом їх походження з України	224
10.2. Порядок надання допомоги у стягненні податкового боргу в міжнародних правовідносинах	228
10.3. Узгодження суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.....	228

10.4. Відкликання податкових повідомлень у міжнародних правовідносинах або податкових вимог	229
<i>ВИСНОВКИ</i>	230
<i>Запитання для самоконтролю</i>	232
<i>Тестові завдання для теми № 10</i>	233
Тема 11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ОПОДАТКУВАННЯ	238
11.1. Податкові правопорушення.....	239
11.2. Види відповідальності за порушення законів з питань оподаткування	239
11.3. Фінансова відповідальність.....	240
11.4. Адміністративна відповідальність	249
11.5. Кримінальна відповідальність	253
<i>ВИСНОВКИ</i>	256
<i>Запитання для самоконтролю</i>	259
<i>Тестові завдання для теми № 11</i>	261
Тема 12. ПЕНЯ	278
12.1. Визначення пені в законодавчому полі України.....	278
12.2. Порядок нарахування пені за невиконання податкового зобов'язання	279
12.3. Порядок сплати пені, нарахованої за невиконання податкового зобов'язання.....	283
12.4. Порядок нарахування пені при ввезенні товарів на митну територію України	283
<i>ВИСНОВКИ</i>	287
<i>Запитання для самоконтролю</i>	287
<i>Тестові завдання для теми № 12</i>	288
СПИСОК ДОДАТКОВИХ РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	297
Правильні відповіді до тестових завдань	299